

ДЕО ИЗВЕШТАЈА О РЕАЛИЗАЦИЈИ ИЗЛОЖБЕ ПРИРОДА И ЈЕЗИК

Изложба „Природа и језик“ је мултидисциплинарна изложба мозаичке структуре, која је на популаран начин сублимирала више различитих области: биологију, геологију, анатомију, физику, акустику и осцилације, стручну терминологију, лексiku и природу језика, књижевност, писмо, симболе и музику. Изложба на сликовит начин приближава: језик природе и математичких правилности у природи; начине комуникације међу живим бићима, укључујући коришћење мириса, феромона и боја; приказује како настају говор и глас на основу грађе мишићног органа, језика, и усне дупље; како се преносе информације међу људима, животињама и биљкама, али и унутар ћелија, као и многе друге феномене у природи.

Изложба обједињује наизглед различита поља природних и друштвених наука у циљу едукације публике, развијања еколошке свести и спознаје значаја очувања Природе и Планете. Илустрована је бројним и атрактивним експонатима из богатих збирки Природњачког музеја.

На изложби су први пут приказани атрактивни експонати као што су: женка лава, женка медведа, арктички вук, бели паун, поједине птице (ластаница, чавка), као и бројне инсекатске врсте.

Изложба је тематски била подељена у пет целина:

1. **Језик природе** (природу објашњавамо кроз науку, математичке формуле, кроз минертологију, хемију, физику). Приказана су и нека циклична дешавања у природи (плима и осека), филотаксија и сл.
2. **Природа језика**, објашњена кроз анатомију и физиологију (Језик, Мозак). Овај део је, зависно од узраста и усмерења групних посета (нарочито код ученика средњих школа или виших разреда основних), имао тежиште на језику, као делу говорног апарата, али и органу којим можемо да осетимо различите укусе. Језик има другачију улогу код неких гмизаваца и водоземаца, па је то показано на примерима. Промена изгледа језика може бити симптом неких болести (пример из ветеринарске медицине), а језик учествује и у артикулацији гласова.
3. **Комуникација и сигнали**. У овом делу је обрађен говор као психофизичка функција, потреба да се пренесу информације и неке које није ту поред нас или будућим генерацијама, па је обрађена потреба за записивањем, настанак писма, али и невербална комуникација. Велики део изложбе посвећен је различитим начинима комуникације код инсеката, али и других класа животиња. Посебан део је посвећен таблицама за писање, као и ономастици, фитонимима и зоонимима, разним појмовима из природе који обогаћују језик.
4. **Звук, талас, фреквенције**-у овом делу су поменути основни појмови из акустике, а на примеру слепог миша, представљеног експонатом приказана је ехолокација, а

поменуте су и занимљивости (Доплеров ефекат, фреквенције тона који производе људски глас или поједине животиње и сл.)

5. **Природа у језику** – преплитање биологије, књижевности и лингвистике, законитости које се могу наћи у природи, а поткрепљене су примерима из књижевности, митологије. Животиње и биљке у пословицама и фраземима.

Изложба је била намењена посетиоцима свих узраста, професија и различитих интересовања, а због бројних атрактивних експоната посебно је била интересантна деци.

Прва групна посета дошла је на Изложбу већ 27.7. Била су то деца која похађају приватни продужени боравак „Оница“, узраста од 1. до 4. разреда. Предавање им је одржала ауторка Драгана Вучићевић.

Изложба под називом *Природа и језик*, отворена је 26. јула 2023. године у галерији Природњачког музеја на Калемегдану, а затворена 26.11.2023. године. Свечаност отварања одржана је 26.7. (среда), од 19 часова. Окупљенима су се обратили г. Славко Спасић, директор Природњачког музеја и Драгана Вучићевић, виши кустос и ауторка Изложбе. Присутни су имали прилике да слушају гудачки дуо „Савинија Холмс“. Бележи се присуство око 120 званица и посетилаца. Свечаности отварања присуствовала је и г-ђа

Данијела Ванушић, Министарство културе Републике Србије, као и велики број представника штампаних и електронских медија. Промо материјал: банер, најавни плакат, електронска позивница, каталог.

Позивница

Напомена: Банер на Галерији је монтиран 24.7. 2023. године.

Банер Изложбе на улазу у Галерију

Изложба је трајала 4 месеца и за то време имала је укупно 8858 посетилаца. Групних посета било је 4799 посетилаца. Демонтажа изложбе узвршена је 27.новембра, 2023. (понедељак).

Евиденција посећености Изложбе по месецима (подаци Галерије)

Месец	Број посетилаца
Јул (од 26.)	469
Август	1211
Септембар	2030
Октобар	3587
Новембар (до 26.)	1561

УКУПНО:	8858
----------------	-------------

УКУПНА ПОСЕЋЕНОСТ ИЗЛОЖБЕ: **8858** посетилаца.

УДЕО ГРУПНИХ ПОСЕТА: **4799** посетилаца.

СТАТИСТИКА ПОСЕЋЕНОСТИ ИЗЛОЖБЕ ПО КАТЕГОРИЈАМА

Месец	Деца	Одрас.	Пород.	Пенз.	Стран.	Новин.	ОШ	СШ	Фак.	Ос. с инвал.	ПУ
Јул (од 26.)	55	191	164	9	12	10	24	/	4	/	/
Август	102	393	548	32	57	6	65	/	6	1	1
Септем.	149	580	224	32	162	17	526	314	2	1	23
Октобар	104	450	384	23	22	1	1149	896	7	18	533
Новемб. (до 26.)	93	315	236	19	46	6	366	288	20	3	169
Укупно	503	1929	1556	115	299	40	2130	1498	39	23	726

БЕСПЛАТНИ УЛАСЦИ	
Јул (од 26.)	210
Август	187
Септембар	739
Октобар	548
Новембар (до 26.)	422
УКУПНО:	2106

На дан државног празника 11.11. (Дан примирја у Првом светском рату), улаз је био слободан и Изложбу је обишло 100 посетилаца.

На изложби је приказано укупно 166 експоната, малих и великих, из збирки Природњачког музеја (сисари, птице, инсекти, рибе, хербарски материјал, пужеви, шкољке, фосили, минерали)

Аутор изложбе Драгана Вучићевић, виши кустос

Коаутори за Мини кутак Птице мудрице: Ирена Хрибшек, орнитолог и Вања Парача, орнитолог

Стручни консултант: Александар Стојановић, конзерватор ентомолог

Превод на енглески: Алиса Марић

Лектура: Драгана Вучићевић

Дизајн звука: Владимир Милојевић (притискањем одређених тастера могла су да се чују оригинална оглашавања неких животиња-велика храстова стрижибуба, попац, паун, тетреб, медвед, лав...) Поред поменутог, могла је да се подеси и позадинска музика, фрагменти познатих мелодија са свих меридијана, различитих жанрова (од познатих етномузиколошких записа инспирисаних природом, као нпр. *У ливади под јасеном* –јасен је у облику хербарског материјала заузимао видљиво место на изложби, са ботаничким и етнографским објашњењима, па све до капиталних дела класичне музике, као што су *Карневал животиња* Камил Сен Санса итд.). Овај кутак је изазвао велику пажњу публике, свих узраста.

Илустрације: Бора Милићевић, музејски техничар, Александар Стојановић, Биљана Митровић. За део изложбе где је приказан албино примерак пауна уз фитониме, народне називе за поједине врсте јабука, а који обогаћују лексику илуструјући примерима, уз сажету анализу школске лектире-бајке под називом *Златна јабука и девет пауница*, искоришћен је део вишегодишњег научног истраживања о старом, аутохтоном воћу етноботаничара др Александре Савић.

Изложба је реализована средствима Министарства културе Републике Србије. Уз изложбу је приређена и штампана публикација, под истим називом, аутора Драгане Вучићевић, у тиражу 500 примерака, обима 92 стране, ћирилицом. ISBN 978-86-82145-74-5 а) Природа (популарна наука) б) Семиотика

Текстови на изложби су урађени двојезично српско/енглески, ћириличним писмом. На енглеском језику су урађени сажети и објашњења уз сваку целину. На изложби је постављено 5 QR кодова, на 4 су звучни записи одабраних стихова који говоре о природи (пр. *Ала је леп овај свет* Ј.Ј. Змаја; poema *Гавран* Е.А.Поа код дела где су приказане корвиде-фамилије птица којима припадају гавран, врана, чавка, сврака итд), а један приказује како камелеон стреловитим избацивањем језика хвата плен. Где год је то било сврсисходно, убачени су цитати из дела класичне домаће и светске књижевности (део са морским псима и подацима о новијим истраживањима комуникације риба, био је обогаћен цитатом из романа *Старац и море* Нобеловца Хемингвеја, део где су приказани сврчки-цикаде, био је илустрован хаику поезијом Мацуо Башоа, јапанским писмом-идеограмима, део на излжби где је приказан бели цвет из кога настаје плод, красио је пригодан стих из поезије персијског песника Румија на фарси језику итд). Поред дефиниција везаних за стилске фигуре као што су ономотопеја, алитерација, метафора, метонимија, синегдоха,

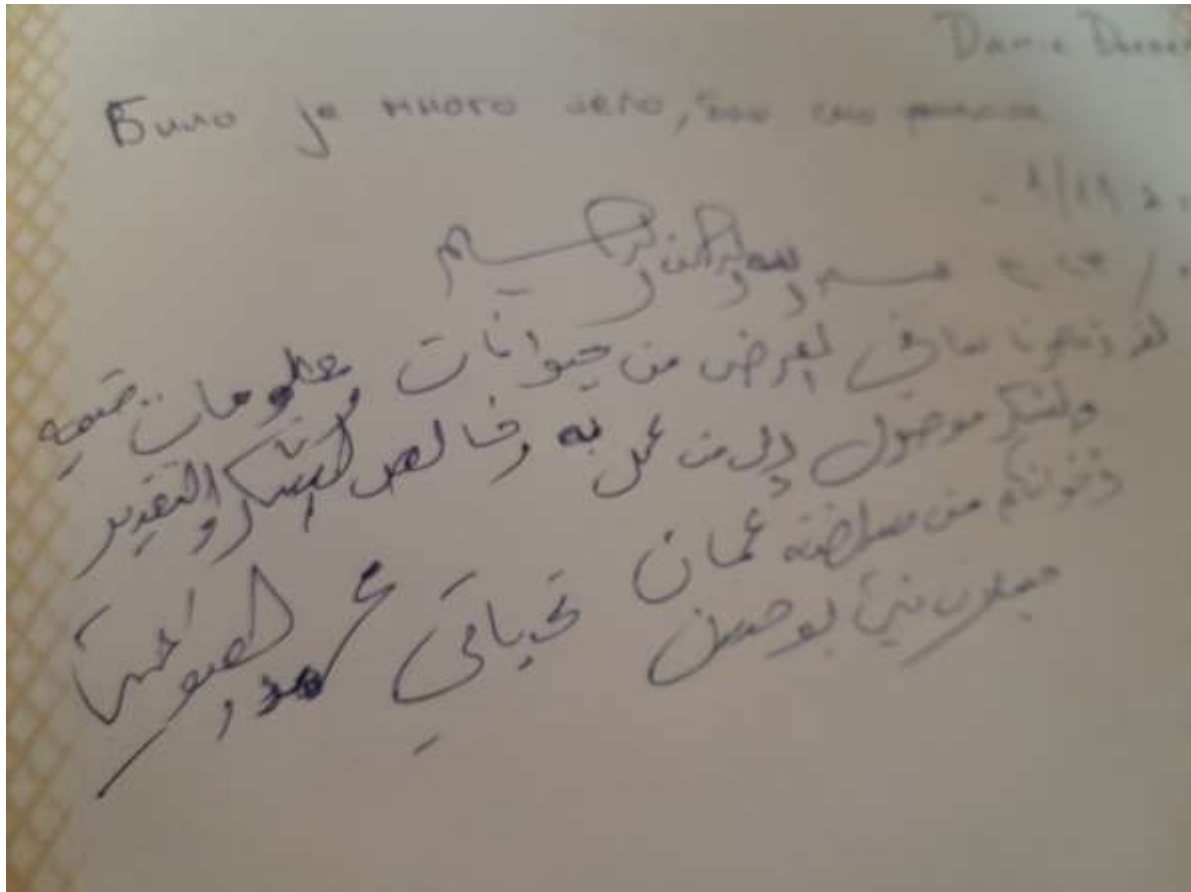
постављене су и логичке загонетке, како би ученици одговарали на питања: Шта спаја лава и ларву мрављег лава (инсект); затим вођени дијалог са ученицима о томе шта повезује експонате вилин коњица (инсект, Одоната) и морског коњица (риба) и коњица (коња, при чему је еволуција коња представљена фосилним остацима лобање и ноге тропрстог Хипариона, док се ту налазио и зуб савременог коња). Изложба је конципирана тако да се из једне целине неосетно прелази у другу, по неком логичком следу (назив, пословица, појам, фрагмент из књижевности који спаја). Тако су се у истој витрини нашла три експоната из збирки Музеја: гавран, лисица и рода, као пример илустрације две басне (Лисица и рода и Гавран и лисица).

Изложба је била занимљива предметним наставницима из предмета: биологија, српски језик и књижевност (до сада су јако ретко долазили), математика (готово никада нису доводили организовано ученике), физика, историја.

Изложба је привукла нову публику која ретко или готово никада не посећује организовано, кроз групне посете, Природњачки музеј, као што су Филолошка гимназија, Средња школа Политехника из Земуна (цела школа је посетила изложбу, у 10 група), Ваздухопловна академија, средње медицинске и зуботехничке школе итд. Тиме се Музеј, као не само место које сакупља, чува и проучава природњачко културно наслеђе, показао и као место са великим потенцијалима за интеракцију са публиком, место едукације и неформалног и информалног учења. Веома позитиван однос према изложби, може се

видети по бројним коментарима из Књиге утисака, од којих су неки и на страним језицима.

Део коментара о изложби Природа и језик из Књиге утисака

ДЕШАВАЊА:

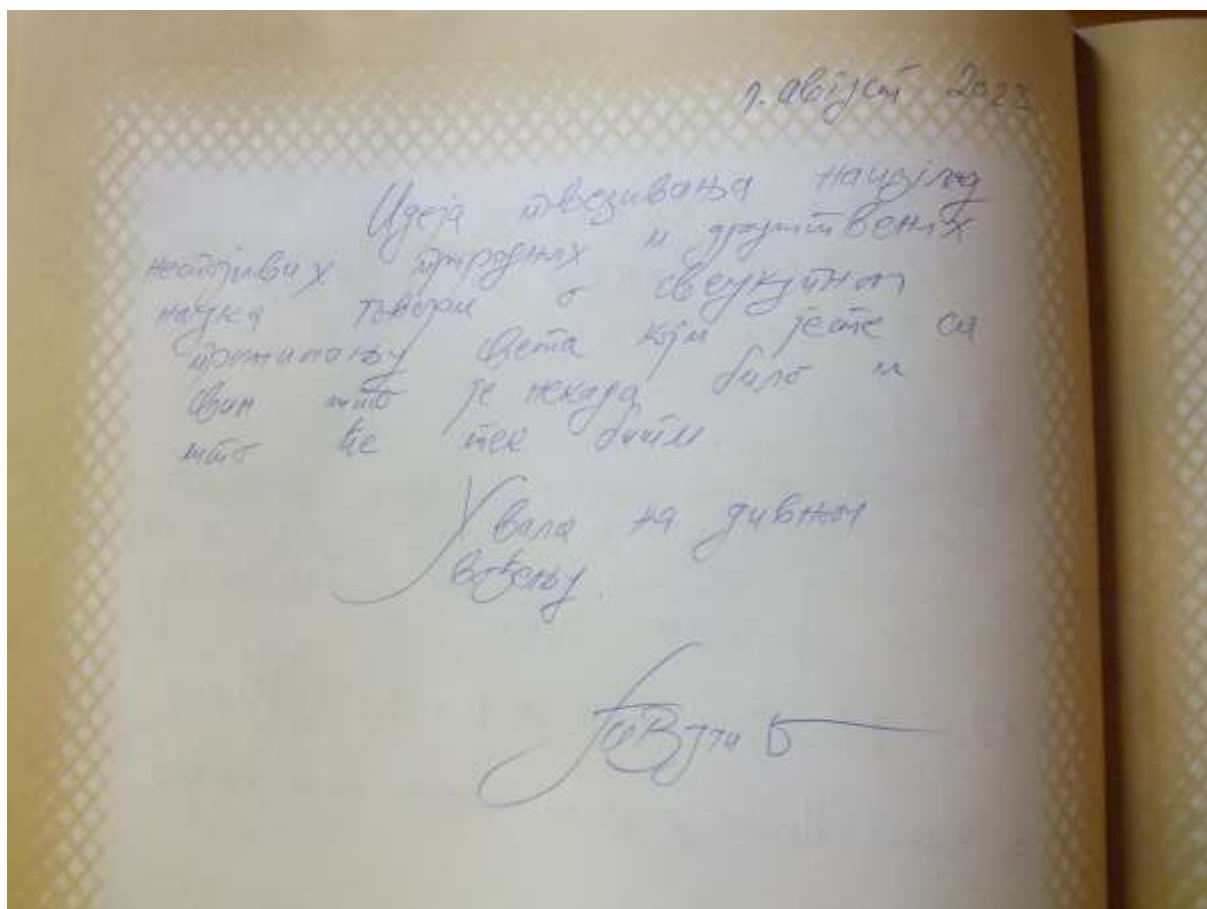
Дана 1. августа, у посети Галерији и Изложби биле су г-ђа Тамара Вучић, , супруга Председника, и министарка културе г-ђа Маја Гојковић са сарадницима. У пратњи су били и представници Управног и Надзорног одбора Природњачког музеја, као и директор Славко Спасић. Ауторка Изложбе Драгана Вучићевић провела је званице кроз поставку. Госпођа Тамара Вучић уписала се у Књигу утисака.

На слици. г-дин Славко Спасић, директор Музеја, г-ђа Тамара Вучић, г-ђа Маја Гојковић, г-ђа Данијела Ванушић

Ауторско вођење кроз изложбу

Утисак г-ђе Тамаре Вучић у Књизи утисака Природњачког музеја

МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Од 15. до 21. септембра одржана је манифестација „Дани европске баштине“ а ове године тема је била „Живо наслеђе“. Посетиоцима је у том периоду био омогућен слободан улаз на Изложбу као и дежурство ауторке, Драгане Вучићевић, у недељу 17.9. у периоду од 12 до 16 часова.

ПОСЕЋЕНОСТ: 574 посетиоца а од тога су 94 посетиоца дошла у оквиру организованих група са стручним вођењем.

НАГРАДНИ КОНКУРС:

У периоду од 20. септембра до 4. октобра установљен је наградни конкурс „Дај назив инсекту, будимо мали научници“. Публика је позвана да за три врсте инсеката које имају научни назив, али не и на српском језику, предложи име. Све три врсте су део Изложбе.

Дана 10.10. комисија у саставу Деса Ђорђевић Милутиновић, Биљана Митровић и Сања Павић, отпечатила је кутију, прегледала предлоге које су посетиоци након разгледања Изложбе убацивали и за победничке предлоге проглашени су:

1) Данило Петровић, за назив *Живахни покрилац*, 2) Мила Цвијановић, за назив *Балска стеница*, и 3) Ана Ђоралић, за назив *Зелена балерина*.

Кутија која се налазила на улазу у Галерију, у коју су учесници убацивали листиће са предлозима

ПРЕДЛОГ НАЗИВА ИНСЕКТА, напишите и латински назив	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ТЕЛЕФОН	Е МАИЛ АДРЕСА (ЧИТКО)

Листић који су попуњавали учесници

Дана 28.11. уприличена је додела награда победницима Конкурса који су добили специјалне персонализоване шоље са приказом инсекта за кога су предложили име на српском језику, као и три идентична комплета са публикацијама Музеја. Дизајн шоље Александра Савић. Присуствовала је и новинарка дневног листа „Политика“, Биљана Баковић.

Награђене учеснице

Награђени учесник

Предавање
“Животиње у српској фразеологији”

17. новембар, 18 сати
Галерија Природњачког музеја
Мали Калемегдан 5, Београд
Улаз је слободан.

Људски и животињски свет испреpletани су на различитим нивоима. С обзиром на то да је језичка слика света одраз стварности једне заједнице, није необично што се у српском језику номинују животиње (нпр. коњ, вук, медвед, змија), које се доживљавају као носиоци одређених културолошких стереотипа заснованих на традицији и слици света те културе.

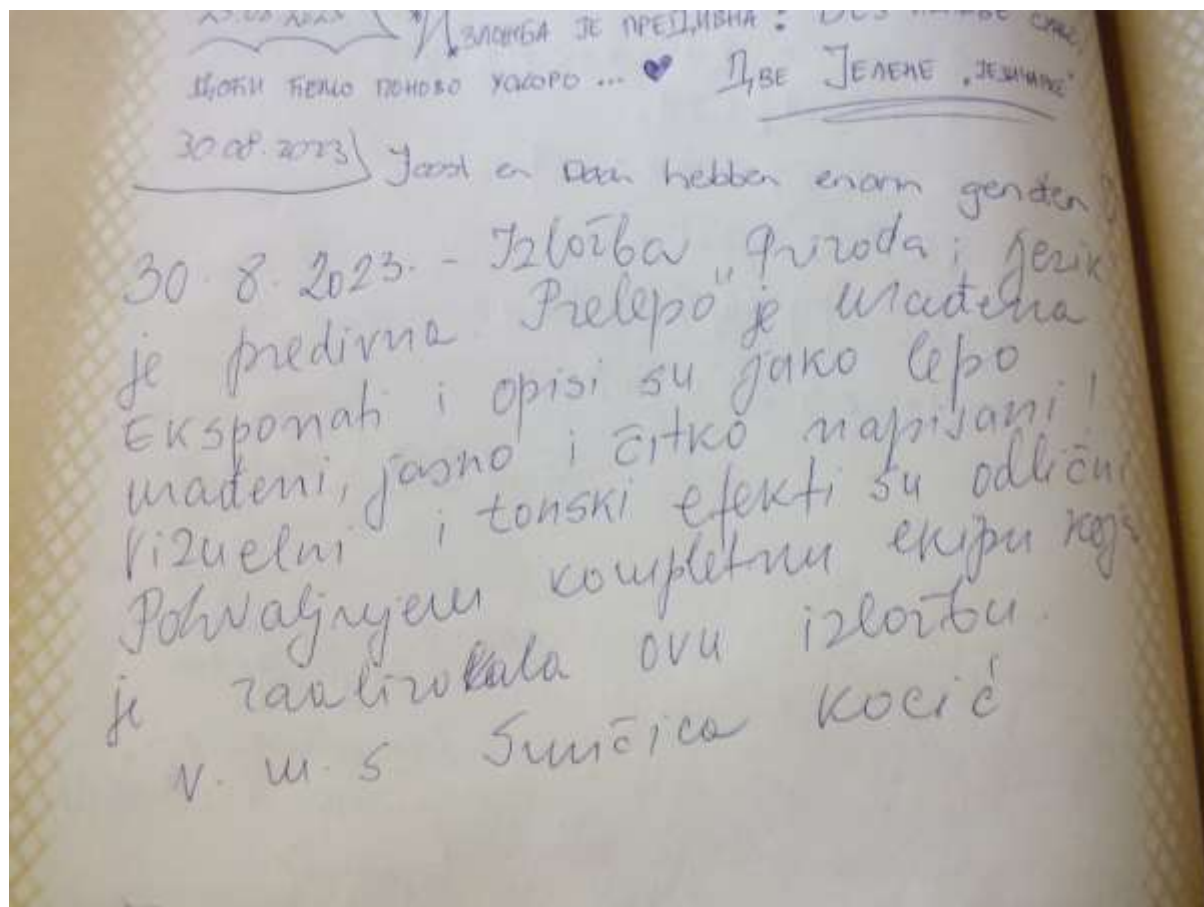
ДРУШТВЕНО ОДГОВОРАН РАД:

11.10.2023., ОШ „Стефан Дечански“, ученици са проблемима слуха, говора..., 22 ученика и 6 наставника, бесплатан обилазак Изложбе и предавање

13.10.2023., Средња занатска школа, ученици са сметњама у развоју и учењу, бесплатан обилазак Изложбе и предавање.

НАПОМЕНА: Изложба је била добро медијски пропраћена.

КЊИГА УТИСАКА (избор)

17. 9. 2023.
Изузетно лепа изложба. Устисно
су превести слике и књижевни
свеи са језиком и нашим попу-
ларизе. Нарочито ми се допадају
књижевни текстови који су по-
мекни на изложби.

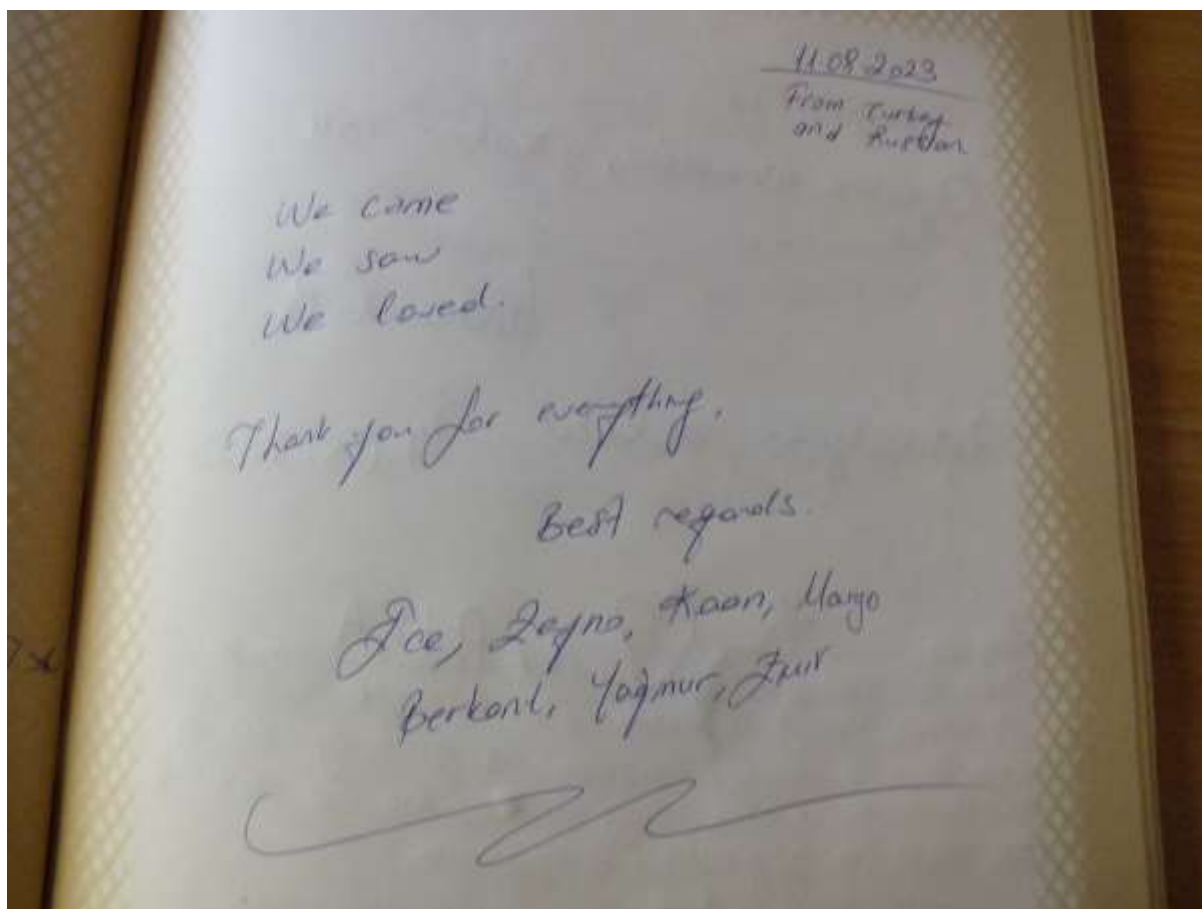
Слава Божић

17. 09. 2023.

Uživala sam u izložbi sa decom.

Prinistili ste nam divno vreme i
iskustvo

Melita Božić

Закључак: Изложба *Природа и језик* је у трајању од 4 месеца остварила посету од 8858 посетилаца, од чега више од половине, 4799, чине групне посете (54%). Од овог броја, на предшколске установе отпада 726 посетилаца (15% од броја групних посета), средње школе чине 1498 посетилаца (31,21% од групних посета, односно 16% од укупног броја посетилаца), а основне 2130 (44,38% од броја групних посета, односно 24% укупног броја посетилаца).

Циљеви изложбе су били, поред упознавања јавности са експонатима који су по први пут били изложени: едукација, добра интеракција са публиком, развијање еколошке свести, повезивање законитости које владају у природи кроз опризму различитих наука и стварање самосталних закључака, развијање сопственог утиска као одговор на изазове и питања постављена на изложби, повећање мотивисаност посети Музеја и код циљних популација које до сада нису препознавале Музеј као институцију која би могла да буде занимљива за обилазак или групне посете.

Ови показатељи (број посета), заједно са веома похвалним коментарима у Књизи утисака, доприносе закључку да је Изложба постигла успешну евалуацију и допринела циљу унапређења музејске делатности.

